

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

SZEMÉLYES ADATOK

Név

DR. RÁCZ ANITA

Telefon

(52) 512-900/22193, 23098

E-mail

racz.anita@arts.unideb.hu

Születési idő

1971

VÉGZETTSÉG, EGYETEMI TANULMÁNYOK

• 1989–1990

Bessenyei György Tanárképző Főiskola Nyíregyháza, **magyar-történelem szak**

• 1990–1995

Kossuth Lajos Tudományegyetem, magyar-történelem szak

• Elnyert képesítés megnevezése

Magyar nyelv és irodalom-történelem szakos középiskolai tanár

Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK

• Az egyetemi évek alatti tudományos
munka

1995: Az Árpád-kori helynevek névrendszertani vizsgálata (OTDK dolgozat, kiemelt első hely)

1994–1995: Magyar Nyelvtudományi Tanszék demonstrátora

1993: Az Árpád-kori folyónevek névtani elemzése (OTDK dolgozat, II. hely)

• 1995–1998

Kossuth Lajos Tudományegyetem, **doktori program** névtani alprogramjának nappali hallgatója
magyar

ANYANYELV

• francia

francia középfok: Idegennyelvi Továbbképző központ, ORIGO kétnyelvű vizsgarendszer; A (szóbeli), B (írásbeli)

MUNKAHELY

• 1999–

**DEBRECENI EGYETEM (KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM) MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK
EGYETEMI DOCENS**

Beosztás

Az elmúlt húsz évben huszonnyolc stúdium oktatása nappali, levelező és PhD-képzés keretében (gyakorlatok, szemináriumok, előadások); tizenhat szakdolgozat vezetése; jelenleg egy doktorandusz témavezetője; egy DE-TEP-es hallgató munkáját irányítottam.

Főbb tevékenység

DE BTK MA képzés (2009–) Előadás: Jelentésstan; *Szemináriumok, gyakorlatok:* A magyar személynevek története, A történeti helynévkutatás alapjai, A történeti nyelvészet kutatási módszerei, Az etimológia elmélete és módszere, Kutatásmódszertani szeminárium (1–2.), Nyelvtörténeti elemzési gyakorlat, Szakdolgozati konzultáció, Szóalkotás.

Oktatott tárgyak

DE BTK BA képzés (2006–) Előadás: Jelentésstan, Bevezetés a nyelvtudományba; *Szemináriumok, gyakorlatok:* A magyar személynevek története, A magyar szófajok rendszere, A nyelvészeti kutatás alapjai, Magyar kódexek, Magyar szórványemlékek, Magyar szövegemlékek, Név és kultúra, Nyelvészeti filológiai szeminárium, Szakdolgozat elkészítése, Szakdolgozati szeminárium (1–3.), Szóalkotás, Záródolgozati szeminárium (1., 2.).

DE BTK osztatlan képzés (1996–) Előadás: Jelentésstan, Bevezetés a nyelvtudományba; *Szemináriumok, gyakorlatok:* Alaktani elemzési gyakorlat, A magyar szóalkotás rendszere, A magyar szófajok rendszere, A magyar szókincs története, Kódexeink, Magyar szórványemlékek, Magyar szövegemlékek, Mai magyar helyesírás, Név és kultúra, Szakdolgozat elkészítése, Szakdolgozati előkészítő szeminárium (1–2.), Szakdolgozati szeminárium (1–3.), Szóalkotás, Záródolgozati szeminárium.

DE BTK levelező képzés Előadás: Jelentésstan, *Szemináriumok, gyakorlatok:* Magyar szórványemlékek, Magyar szövegemlékek.

DE BTK tanártovábbképzés Előadás: Jelentésstan

Doktori képzés	<p>2003– : magyar nyelvtudományi egyetemi doktori program (oktatás és témavezetés), majd Debreceni Egyetem Nyelvtudományok Doktori Iskola (oktatás és témavezetés).</p> <p>Összesen négy doktorandusz témavezetője. Rendszeresen bizottsági tag doktori védéseken és PhD értekezés hivatalos bírálója.</p> <p><i>Doktori órák:</i> A népnévi eredetű helynevek problémái, Helynévkutatás és nyelvtörténet, Helynévkutatás és történelem, Népességtörténet és helynévkutatás, Szemantika, Témavezetői szeminárium.</p>
Témavezetői tevékenység, tehetséggondozás	<p>PhD: Jelenleg egy (Vékony Vivien), összesen négy doktorandusz témavezetője, közülük eddig abszolutóriumig jutott el egy (Oroszi Hajnalka), abszolutóriumot szerzett egy (Barta Viktória, 2013), sikeresen védte meg disszertációját szintén egy (Kovács Éva, 2013).</p> <p>Szakdolgozat: Tizenhat szakdolgozat vezetése.</p> <p>Tehetséggondozás (DETEP): egy hallgató (Szalmasági Edit) témavezetője.</p>
• 2016– Beosztás	DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK docens
• 2004– Beosztás	DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK adjunktus
• 2001–2004 Beosztás	DEBRECENI EGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK tanársegéd
• 1999–2001 Beosztás	KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK tudományos segédmunkatárs
• 1998–1999 Beosztás	KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK predoktori ösztöndíjas
• 1995–1998 Beosztás	KOSSUTH LAJOS TUDOMÁNYEGYETEM MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TANSZÉK PhD ösztöndíjas
Egyéb egyetemi tevékenység	<p>2000–2016 : DE–BTK Oktatási Bizottságának tagja</p> <p>2006– : Magyar Nyelvtudományi Társaság Debreceni Csoportjának titkára</p> <p>2008– : felvételi mesterképzési tanácsadó</p> <p>2014– : DE–BTK Kiadói Bizottság tagja</p> <p>2015– : DE–BTK Kari TVSz. Bizottságának tagja</p> <p>2015– : DE–BTK Stratégiai Bizottság tagja</p> <p>2015– : Magyar Nyelvtudományi Társaság Debreceni Csoportjának elnöke</p> <p>2015– : DE–BTK Magyar Nyelvtudományi Intézet intézetigazgató-helyettese</p> <p>2016– : DE–BTK Kari Tanács tagja</p> <p>2016– : DE–BTK Magyar Nyelvtudományi Tanszék vezetője</p> <p>2017– : DE–BTK Magyar Nyelvtudományi Intézet igazgatója</p>
TUDOMÁNYOS FOKOZATOK	
• 2003	PhD (Debreceni Egyetem)
• 2015	habilitáció (Debreceni Egyetem)

A magyar nyelvészetben belül szűkebb kutatási köröm a magyar nyelvtörténet, illetve a történeti névtan. Korábban a régi Magyarország Bihar vármegyéjének helyneveit kutattam a honfoglalástól 1526/1600-ig, e munka összefoglalásaként jelent meg 2005-ben „A régi Bihar vármegye településneveinek nyelvészeti vizsgálata”, illetve az ehhez szorosan kapcsolódó „A régi Bihar vármegye településneveinek történeti-etimológiai szótára” című könyvem 2007-ben.

A tanszéki munkaközösségben folyó nagyobb szabású munkákban, a kutatási körömhöz kapcsolódó pályázatok munkálataiban is közel két évtizede részt veszek. Aktívan közreműködöm a „Magyar Névarchívum” nevű elektronikus adatbázis létrehozásában, a „Magyar Névarchívum Kiadványai” című sorozat köteteinek kiadásában, amelynek keretében olyan nagyobb lélegzetű kiadványok is napvilágot láttak, mint a „Helynévtörténeti adatok a korai ómagyar korból” első három kötete (1. Abaúj–Csongrád vármegye, 2. Doboka–Győr vármegye, 3. Heves–Küküllő vármegye, 4. Liptó–Pilis vármegye), a „Korai magyar helynévszótár” első kötete, illetve a „Helynévtörténeti tanulmányok” sorozat tizenhárom kötete. Szintén részt veszek a Magyar Digitális Helynévtár történeti moduljának létrehozásában.

Nemzetközi kapcsolatok

Újabb kutatásaim célja a Kárpát-medence nép- és törzsnévi eredetű településneveinek monografikus munkában való feldolgozása. Ennek a kutatásnak az első, kézzelfogható eredményeként látott napvilágot 2011-ben az „Adatok a népnévvel alakult régi településnevek történetéhez” című könyv, amelyhez szorosan kapcsolódik legújabb, 2016-ban megjelent „Etnonimák a régi magyar településnevekben” című habilitációs munkám. Legújabb publikációim közül a Hoffmann István és Tóth Valéria kollégáimmal közösen írt „Régi magyar helynévadás. A korai ómagyar kor helynevei mint a magyar nyelvtörténet forrásai” (Gondolat Kiadó, Budapest, 2018. 542 lap) című összefoglaló monográfia emelkedik ki.

A nemzetközi tudományos szakmai életben való részvételemet jelzik a nemzetközi konferenciákon való részvételeim (*VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Debrecen, 2006. – VII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus. Kolozsvár, 2011. – XXV. Nemzetközi Névtudományi Konferencia, Glasgow, 2014. – Name and Naming c. konferencia (ICONN 3.) Baia Mare, 2015. szeptember 1–3. – XXVI. International Congress of Onomastic Sciences, Debrecen, 2017.*), valamint külföldi (*La Nouvelle Revue d'Onomastique*) és hazai (*Nyelvtudományi Közlemények, Folia Uralica Debreceniensis*) szakfolyóiratban, idegen nyelven megjelenő tanulmányaim. Hoffmann István és Tóth Valéria kollégáimmal 2017-ben bocsátottuk közre a magyar történeti helynévtudomány angol nyelvű összefoglaló monográfiáját „History of Hungarian Toponyms” címmel (Hamburg, Helmut Buske Verlag, 2017. 313 lap).

DÍJAK, ÖSZTÖNDÍJAK,
SIKERES PÁLYÁZATOK

2018: Debreceni Egyetem Publikációs Díja (Hoffmann Istvánnal és Tóth Valériával közösen)
2015: DE–BTK Elismerő oklevele
2011–2013: Bolyai János Kutatási Ösztöndíj
2011: Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriumának elismerő oklevele
2009: Debrecen Város Kultúrájáért Alapítvány Alkotói Ösztöndíja
2008: Kiss Lajos-díj
2007–2010: Bolyai János Kutatási Ösztöndíj (záró minősítése: kiemelkedő)
1998–1999: predoktori ösztöndíj (KLTE)
1995–1998: PhD ösztöndíj (KLTE)

2013–2019: Akadémiai Kutatócsoportban tudományos munkatárs
2010–2012: Magyar nyelv- és névtörténeti kutatások, Kutatóegyetemi pályázat (résztevő)
2006–2009: Helynévtörténeti vizsgálatok az ómagyar korból, OTKA-pályázat (résztevő)
2001–2004: Korai ómagyar kori helynévszótár 1., OTKA-pályázat (résztevő)
1997–2000: Felsőoktatási Kutatási és Fejlesztési Pályázat Magyar névarchívum (résztevő)
1997–2000: Ómagyar kori történeti helynévtár, OTKA-pályázat (résztevő)

SZAKMAI,
KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉG

Tagja a következő társaságoknak, bizottságoknak:
– Magyar Nyelvtudományi Társaság (2001–)
– MTA Köztestülete (2003–)

- Magyarástudományi Társaság (2006–)
- ICOS (The International Council of Onomastic Sciences) (2009–)
- Magyar Nyelvtudományi Társaság választmánya (2018–)
- MTA Magyar Nyelvészeti Munkabizottsága (2018–)

Debrecen, 2019. január 25.

(Dr. Rácz Anita)